

DIVLJE ŽIVOTINJE U VRTU
KUĆICE ZA PTICE

ZOO
Zagreb

Osim što ukrašavaju naš vrt bojom svoga perja, ptice su također izuzetno korisne jer pomažu suzbijati štetnike u gradskim parkovima i vrtovima. U posljednjih stotinjak godina ptice su zbog djelovanja ljudi ostale bez mnogih mjesta prikladnih za gniježđenje. Zbog toga je brojnost mnogih vrsta ptica danas smanjena, a neke su i ugrožene. **Izradom i postavljanjem kućica za ptice ovim životnjama možemo pomoći pronaći novi dom te tako pridonijeti njihovoj zaštiti.**

PLAVETNA SJENICA

VRSTE KUĆICA

Ovisno o vrsti staništa koje koriste za gniježđenje, ptice dijelimo na dupljašice i poludupljašice.

Njihove se kućice razlikuju po obliku i veličini ulaznog otvora.

VRABAC

DUPLJAŠICE

Za gniažđenje odabiru duplje u drveću, s ulaznim otvorom koji je mali i veličinom odgovara veličini ptice.

Dupljašice su: velika, plavetna, crnoglava i jelova sjenica, čvorak, brgljez, djetlići i žune, golub dupljaš, vrste sova...

Kućice za dupljašice imaju okrugli ulazni otvor, obično rađen po mjeri za određene vrste ptica.

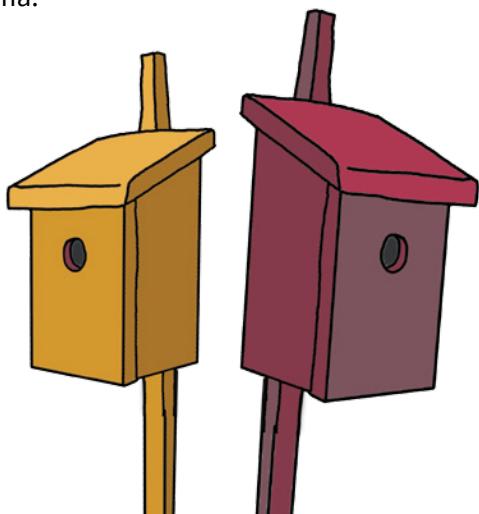
POLUDUPLJAŠICE

Gnijezde se u dupljama drveća, u pukotinama zidova, strmih obala, stijena i sličnih zaklonjenih mesta, ali i na otvorenijim staništima.

Ulazni otvor u duplje ili pukotine obično bude znatno veći od ptice.

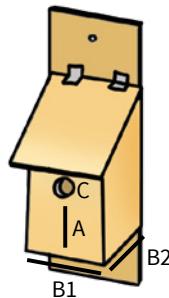
Poludupljašice su: vjetruša, čiopa, vijoglav, zlatovrana, mrka crvenrepka, palčić, crvendač, kos, gorska i bijela pastirica...

Na njihovim kućicama polovica prednje strane kućice je otvorena i služi kao ulaz.

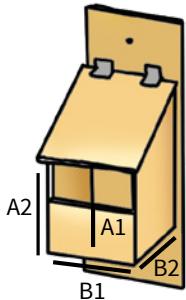

DIMENZIJE KUĆICA

Navodimo dimenzije za izradu kućica za ptice za najčešće dupljašice i poludupljašice u našim krajevima.

DUPLJAŠICE	A (cm)	B1xB2 (cm)	C (cm)
Golub dupljaš (<i>Columba oenas</i>)	45	20x20	15
Ćuk (<i>Otus scops</i>)	30	20x23	6
Sivi ćuk (<i>Athene noctua</i>)	40	18x18	7
Pupavac (<i>Upupa epops</i>)	25	16x16	6,5
Vijoglav (<i>Jynx torquilla</i>)	20	13x13	3,5x4,5
Mali djetlić (<i>Picoides minor</i>)	20	13x13	3,2
Crvenoglavi djetlić (<i>Picoides medius</i>)	30	13x13	4,5
Veliki djetlić (<i>Picoides major</i>)	35	14x14	5
Zelena žuna (<i>Picus viridis</i>)	40	18x18	6
Crnoglava sjenica (<i>Parus palustris</i>)	15	10x10	2,5
Velika sjenica (<i>Parus major</i>)	20	13x13	2,8
Plavetna sjenica (<i>Parus caeruleus</i>)	15	10x10	2,5
Brgljez (<i>Sitta europaea</i>)	20	13x13	3,2
Vrabac (<i>Passer domesticus</i>)	20	13x13	3,2
Čvorak (<i>Sturnus vulgaris</i>)	20	13x20	4,5

POLUDUPLJAŠICE	A1 (cm)	A2 (cm)	B1xB2 (cm)
Bijela pastirica (<i>Motacilla alba</i>)	10	20	13x13
Palčić (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	5	15	10x10
Crvendać (<i>Erythacus rubecula</i>)	5	15	10x10
Kos (<i>Turdus merula</i>)	2,5	20	20x20
Mrka crvenrepka (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	7,5	15	10x10
Muharica (<i>Muscicapa striata</i>)	2,5	10	10x15

MRKA CRVENREPKA

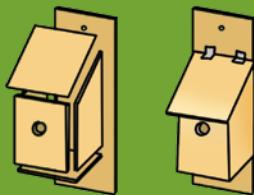
KUĆICE OD DASAKA

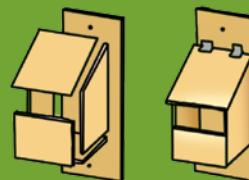
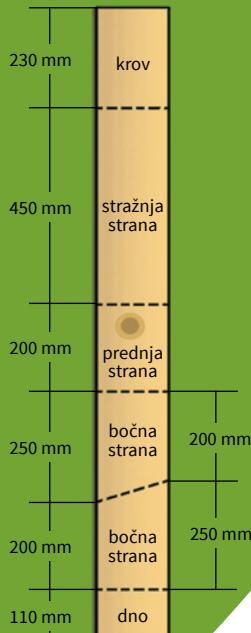
Najbolji materijal za izradu kućica je drvo. Kućice od dasaka je najbolje raditi od dasaka debljine 2 do 2,5 cm (prvenstveno zbog izolacije, ali i za zaštitu od grabežljivaca). Također, kućice izrađujemo od suhih dasaka da nakon izrade ne bi sušenjem i stezanjem drva nastale neželjene pukotine u stjenkama kućice. Materijal za kućicu valjalo bi „krojiti“ tako da godovi budu postavljeni okomito –kiša će se lakše slijevati s kućice i ona će duže trajati.

Krov kućice trebamo nakositi tako da „pada“ prema naprijed jer tako osiguravamo otjecanje vode s njega, a izrađujemo ga od tvrdog drva (hrast, grab, bukva, javor). Također, poželjno je da krov kućice možemo otvoriti kako bismo je nakon sezone gniježđenja mogli očistiti. Gotovu kućicu trebamo (samo s vanjske strane) premazati kvalitetnim i za ptice neškodljivim sredstvom za zaštitu drva, jer time osiguravamo trajnost materijala.

DUPLJAŠICE

POLUDUPLJAŠICE

KUĆICE OD TRUPACA

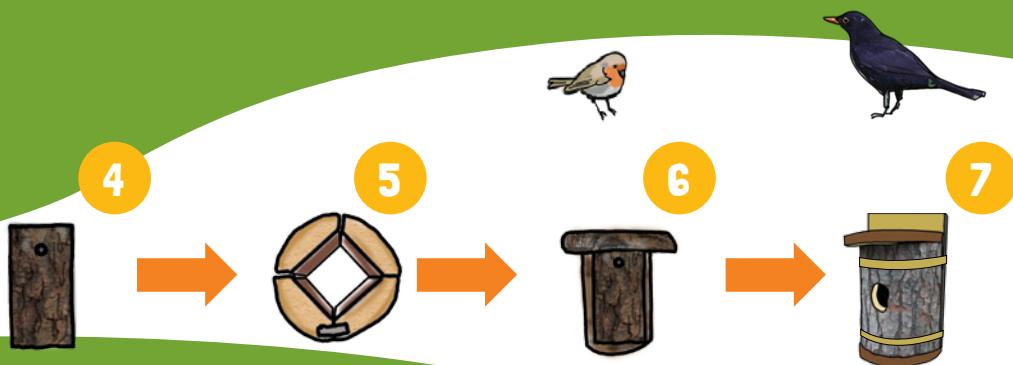
Osim što lijepo izgledaju i dobro se uklapaju u okolinu, kućice od trupaca imaju izvrsna izolacijska svojstva i osobito su korisne za male ptice poput sjenica. Ove kućice moguće je izraditi iz komada prirodno šupljeg drva ili iz klada punog drva.

Za jakih i dugotrajnih kiša voda može prodrijeti u kućicu. Da bismo spriječili zadržavanje vode u njoj, potrebno je osigurati drenažu što postižemo bušenjem rupa (promjera 6 – 7 mm) na dnu kućice.

Za izradu ove kućice potrebna nam je klada promjera 23 cm i duljine 30 cm.

1. S jednog kraja klade otpilimo „krišku“ širine 2,5 cm za dno kućice.
2. Ostatak klade raskolimo po dužini na pola, a potom dobivene polovice još na pola da bismo dobili četvrtine.
3. Unutarnji dio dobivenih četvrtina izrežemo tako da ostane samo vanjski dio trupca debljine 4 – 5 cm.
4. U jednoj od dobivenih četvrtina (koja će biti prednja strana kućice) probušimo rupu za ulazni otvor (veličina ovisi o vrsti ptice kojoj je kućica namijenjena).
5. Dobivene četvrtine debla na vrhu i dnu povežemo valovitim limovima za spajanje u cilindričnu kućicu.
6. Na kraju s donje strane na kućicu pribijemo dno, a na gornju učvrstimo krov.
7. Kućicu za drvo pričvrstimo jutenom vezicom koju omotamo oko stabla i kućice.

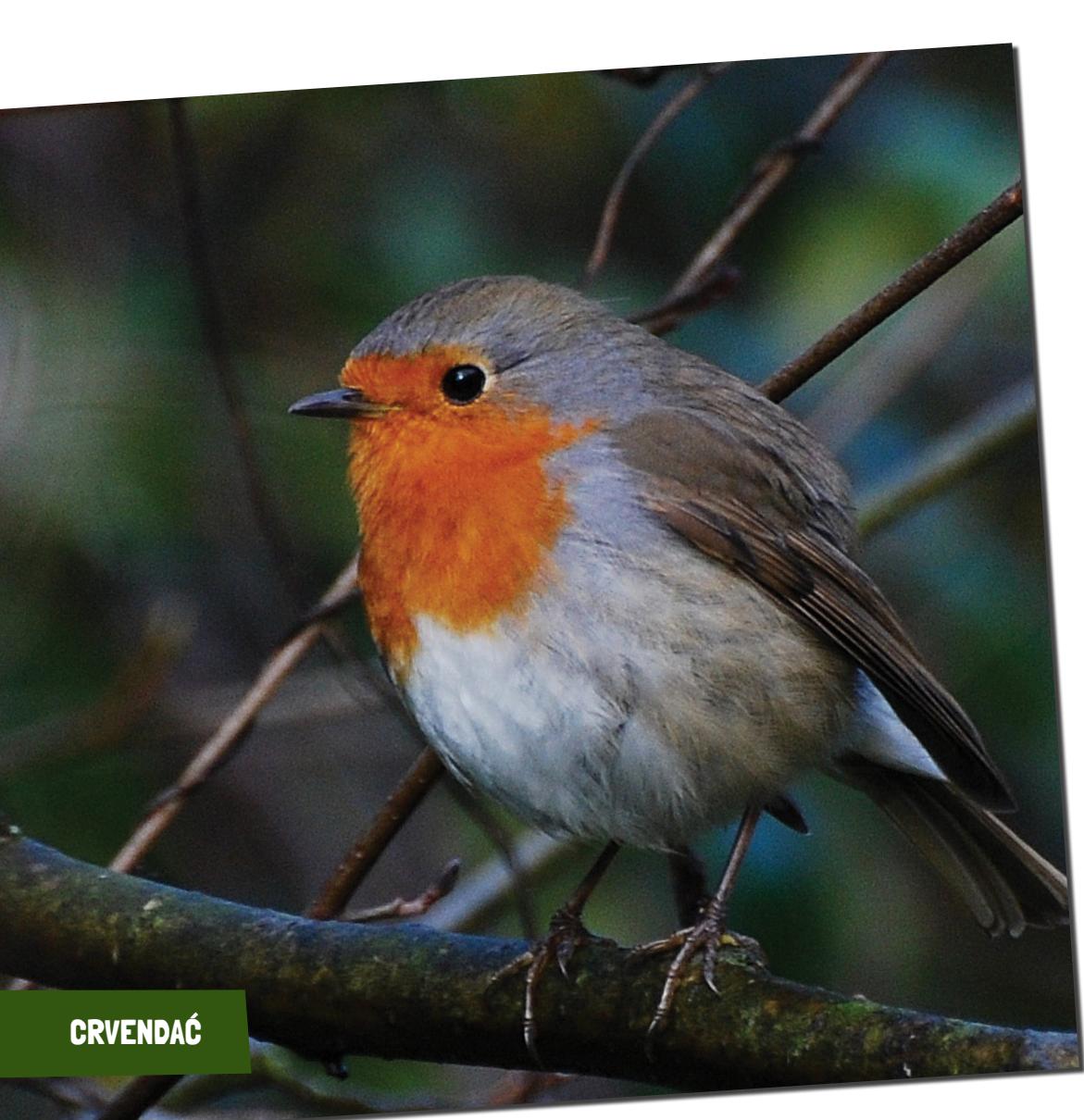

POSTAVLJANJE KUĆICE

- Da bi bila stabilna, kućicu prilikom postavljanja trebamo **učvrstiti jutrenom vezicom** koju omotamo oko stabla i kućice.
- Kućice bi valjalo **postaviti u mirnije dijelove vrtova**, voćnjaka ili u šumu. U vrtu kućice postavljamo na udaljenosti 10 – 15 m, u bjelogoričnim šumama 25 m, a u crnogoričnim 40 – 50 m.
- Kućice **ne bi trebali postavljati blizu hraničica** da ptice na hraničicama ne bi uznemiravale ptice koje gnijezde.
- Poželjno je da kućice postavimo **iznad 2 m visine**. Ulaz bi trebao biti okrenut prema jugu, ali kućica pritom mora biti u sjeni.
- Kućice je idealno **postaviti u jesen** kako bi ih ptice već tijekom zime mogle koristiti kao sklonište, a u rano proljeće za gniježđenje.

- U kućice ne trebamo stavljati **nikakav dodatni materijal** jer većina ptica sama skuplja materijal za izradu svojih gnijezda.
- Kućice bismo trebali **redovito čistiti**, najbolje jednom godišnje i to nakon sezone gniježđenja.
- Ako kućice ostanu prazne dulje od dvije godine, onda ih trebamo **preseliti**.
- Većina ptica je veoma osjetljiva tijekom gniježđenja i zato ih **ne smijemo uznemiravati**. Ptice koje koriste postavljene kućice možemo promatrati iz daljine dalekozorom, poput pravih istraživača ptica (ornitologa).

**DETALJNIJE UPUTE ZA IZRADU KUĆICA ZA PTICE
MOGU SE PREUZETI NA WWW.ZOO.HR**

CRVENDAĆ

BIJELA PASTIRICA

IZVORI:

Knjige:

Tutiš, V., 2008: *Kućice za ptice*.
Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima
Karlovačke županije. Karlovac.

Internet:

www.birdwatching-bliss.com
mionica.page.tl
www.ptica.org

Ustanova Zoološki vrt grada Zagreba

Zoological Garden of Zagreb

Maksimirski perivoj bb, 10000 Zagreb

OIB 69262261098 / **MB** 2262622

Žiro račun (Zaba): 2360000-1101983046

Tel: 00385 1 2302 198 / **Fax:** 00 385 1 2302 199

E-mail: info@zoo.hr / www.zoo.hr

